

Mukegulu na nguluvhe yawe

Tsho anetshelwa hafhu nga Wendy Hartmann
Zwifanyiso nga Jiggs Snaddon-Wood

Nga liñwe ðuvha mukegulu vho vha vha tshi khou swiela muḍini wavho musu vha tshi wana tshelede ye vha vha vho i hangwa. Vho vha vho takala lwe vha ita na u tshina vha tshi khou imbelela.

“Kha vha ðo vhona,” vho amba vho imisela tshelede nḥa. “Ndi ðo renga mini ngayo? Ndi ðo ya maragani nda renga nguluvhe.”

Nga ðuvha li tevhelaho,
vho ya maragani vha renga
tshiguluzwana tshavhuḍi.
Vho ambadza nguluvhe
kholoro, vha vho fha lurale
kha kholoro vha mbo
ḍi dzhena ndilani ya u
humela hayani nayo. Vha
ndilani vha wana fentsi
pfufhi yo itwaho nga thanda.

Mukegulu vha mbo ri,
“Nga khumbelo iwe
nguluvhe, fhufhai fentsi.”
Fhedzi nguluvhe ya
kundelwa u fhufha fentsi.
Vho i luvhelela zwa sokou
sea zwi tshi tanama,
nguluvhe a yongo tenda.

Zwi tshe zwo ralo ho
mbo ḍi bvelela mmbwa ye ya vha i tshi khou gidima mukegulu vha
ri khayoy, “iwe Mmbwa, iwe Mmbwa! Iḍa ngeno. Ndi humbela uri u
pandamedze nguluvhe iyi. A i funi u fhufha fentsi i ðo ndengisa u
swika hayani namusi.”

Fhedzi mmbwa ya sa tende u pandamedza nguluvhe.

Zwenezwo mukegulu vha dzhia bakete la maḁi le la vha li nga henefho tsini na fentsi. “Iwe Maḁi, ndi hambela uri u hashe mmbwa iyi. Mmbwa a i funi u pandamedza nguluvhe. Nguluvhe a i funi u fhufha fentsi nḁe a thi nga koni u ya hayani namusi.”

Fhedzi maḁi a hana u hasha mmbwa.

Mukegulu vha vhona mboho i kulenyana. Zwenezwi itshi khou sendela tsini, vha vhidzelela, “iwe Phulu, iwe Phulu, ndi hambela uri u nwe maḁi. Maḁi ha funi u hasha mmbwa. Mmbwa a i funi u pandamedza nguluvhe. Nguluvhe a i funi u fhufha fentsi na swiswi li vho vhandamela. Ndi tshifhinga tsha uri nḁe na nguluvhe ri vhe ri hayani.”

Fhedzi phulu ya sa tende u nwa maḁi.

Zwi tshe zwo ralo ha mbo ḁi bvelela mushidzhi.

Vha mu imisa vha mu hambela, “iwe Mushidzhi, iwe Mushidzhi, ndi hambela uri u tuwe na phulu iyi. Phulu a i funi u nwa maḁi. Maḁi ha funi u hasha mmbwa. Mmbwa a i funi u pandamedza nguluvhe. Nguluvhe a i funi u fhufha fentsi. A thi nga koni u vhona ḁwedzi u tshi bva. Nḁe na nguluvhe ro vha ro tea ri hayani awara na hafu zwo fhiraho.”

Fhedzi mushidzhi a sa tende u tuwa na kholomo ...

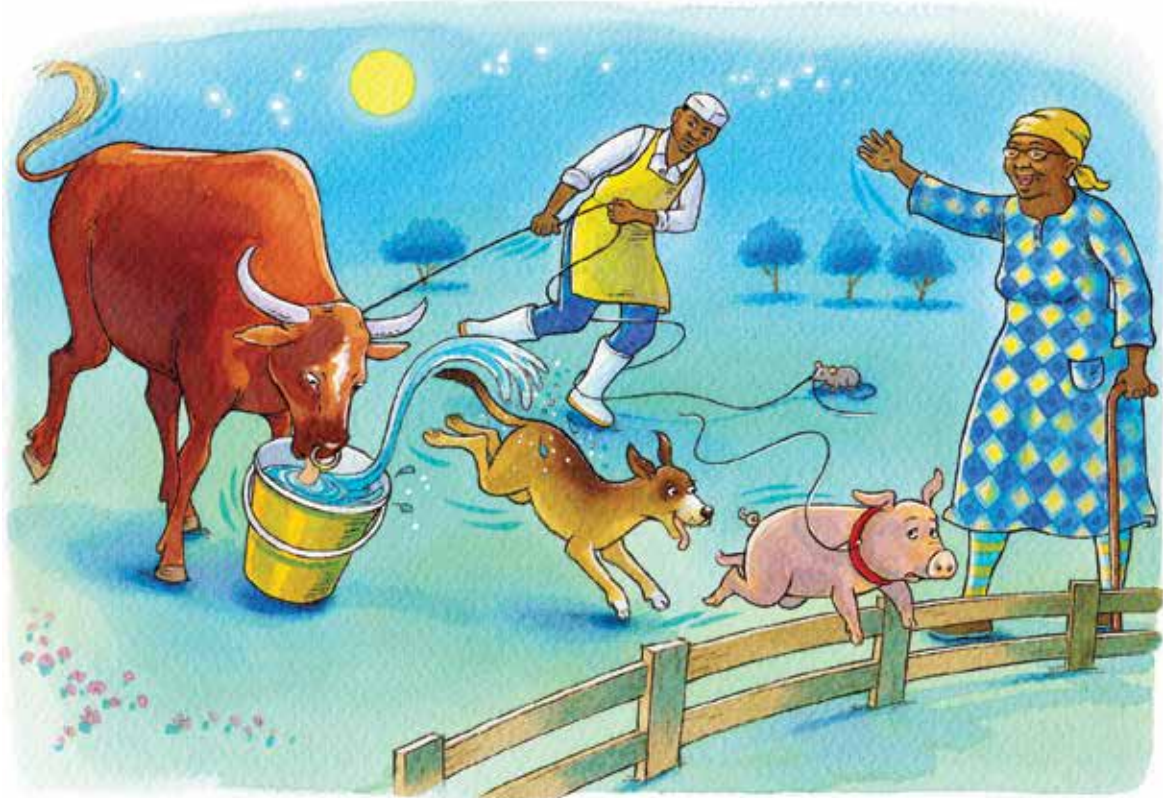
Nga tshino tshifhinga mukegulu vho vha vha tshi vho sinyuwa – a hu na a toḁaho u thusa! Zwenezwo vha mbo ḁi bvisa thambo kha tshikwama tshavho vhari, “iwe Thambo, iwe Thambo, ndi hambela uri u vhofhe mushidzhi. Mushidzhi ha funi u tuwa na phulu. Phulu a i funi u nwa maḁi. Maḁi ha funi u hasha mmbwa. Mmbwa a i funi u pandamedza nguluvhe. Nguluvhe a i funi u fhufha fentsi, ndi vho vhona tshedza tsha ḁwedzi. Nḁe na nguluvhe ro vha ro tea ri hayani awara nnzhi dzo fhiraho!”

Fhedzi thambo ya sa tende u vhofha mushidzhi.

Zwi tshe zwo ralo mbevha ya gidima itshi pfukekanya mudavhi, mukegulu vha mbo ḁi vhidzelela, “iwe Mbevha, iwe Mbevha, ndi hambela uri u shenge thambo. Thambo a i funi u vhofha mushidzhi. Mushidzhi ha funi u tuwa na phulu. Phulu a i funi u nwa maḁi. Maḁi ha funi u hasha mmbwa. Mmbwa a i funi u pandamedza nguluvhe. Nguluvhe a i funi u fhufha fentsi nahone zwino ḁwedzi wo no vha nḁha. Nḁe na nguluvhe ro vha ro tea ri tshi khou ḁilugisela u edela zwino.”

Mbevha ya ima. Ya lavhelesa mukegulu. “Ee,” ho amba mbevha, “Ndi ḁo shenga thambo, arali vha tshi ḁo mpha tshizi.”

Zwenezwo mukegulu vha dzhenisa tshanḁa tshavho tshikwamani, vha phuphuledza vha fhedza nga u bvisa tshipiḁa tshisekene tsha tshizi ye vha ifha mbevha. Musi mbevha yo no ḁa tshizi, ya thoma u shenga thambo; thambo ya thoma u vhofha mushidzhi; mushidzhi a thoma u soga phulu; phulu ya thoma u nwa maḁi; maḁi a thoma u hasha mmbwa; mmbwa ya thoma u pandamedza nguluvhe ... nguluvhe ya mbo ḁi fhufha fentsi.

Mukegulu a femuluwa a dzhena ndilani ya u ya hayani. “Mafheloni,” a ri. Mukegulu na nguluvhe vho swika hayani nga tshifhingade? A hu na a zwi ḁivhaho. Fhedzi arali a vha mukegulu vha tshi dzula tsini navho na hone vhone vha tshi zwi ḁivha, ri humbela uri vha ri vhudze.

KHA VHA SUMBEDZE VHUKONI!

- Kha vha nange tshiwo buguni hune mukegulu a khou amba. Kha
- vha ole tshifanyiso tsha tshiwo itshi vha dovhe vha ole bulo ḁa
- muambo ḁa mukegulu. Kha vha kopele maipfi awe a bvaho tshiḁorini
- ngomu buloni ḁa muambo. Zwino kha vha ole mapulo a muambo a
- zwipuka na/kana zwithu kha tshiwo vha a ḁadze nga maipfi ane
- vha humbela uri zwi nga vha zwo a amba!

Mukegulu na nguluvhe yawe

Tsho anetshelwa hafhu nga Wendy Hartmann • Zwifanyiso nga Jiggs Snaddon-Wood

Tshifanyiso

Naa ni humbula uri mukegulu o vha o neta vhukuma musi a tshi swika hayani? Nguluvhe yone? Olani tshifanyiso tsha mukegulu na nguluvhe musi vho no swika hayani.

U Vhala

Ni kha ɔ̄i humbula uri mukegulu o vha a tshi ɔ̄ɔ̄a uri zwithu zwi tevhelaho zwi ite mini: nguluvhe, mmbwa, maɔ̄i, phulu, thambo, mushumi wa butsharani, mbevha? Arali no vha ni mukegulu no vha ni tshi ɔ̄o vha no ita mini uri nguluvhe i fhufhe fentsi (ni songo i vhaisa)?

U Nwala

Khethani fhethu kha tshiɔ̄ori hune mukegulu a vha a tshi khou amba. Olani tshifanyiso tsha henefho fhethu ni tshi fhedza ni ole na tshifanyiso tsha pulo ɔ̄a maipfi o ambiwaho nga onoyo mukegulu. Kopani maipfi a onoyo mukegulu a bvaho kha tshiɔ̄ori ni a dzhenise kha pulo ɔ̄a maipfi. Zwino olani mapulo a maipfi a zwipuka na/kana zwithu zwi re kha tshiɔ̄ori ni n̄wale maipfi ane na humbula uri zwi nga vha zwo a amba!

Vhutsila

Shumisani phuleithi dza bammbiri kana khadibogisi, pennde na thambo u ita masiki dza vhabvumbedzwa vha kha tshiɔ̄ori.

Kushumele

Itani musumbedzo wa tshiɔ̄ori no ambara masiki dze na dzi ita.

